

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Venerabilis Arnesti, (vulgò Ernesti) Primi Archiepiscopi Pragensis

Balbín, Bohuslav

Pragæ, 1664

Orationis & Meditationis cœlestis diurnum, ac nocturnum in Arnesto
Archiepiscopo studium. Caput III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42763

C. p. *Marinū.*Arnestus
quantū hu-
militatem in
DEI Matre
commendet.

Nota.

Jucundum erit forsitan audire, quid de Matris DEI humili-
tate senserit *Arnestus*, & quàm tenero affectu Matrem suam ex-
cusarit: *Fili! quid fecisti nobis sic? pater tuus & ego.* Ecce, inquit,
quomodo pudicissima Turtur se humiliat! virum suum exaltat!
non dicit ego & Joseph, vel ego & vir meus, vel Joseph & ego,
sed, pater tuus inquit & ego. *Pendè mentita est amore humilitatis.*
Nōne contra conscientiam hoc dicebatur? nōne ipsi Filio DEI,
& Patri DEO injuriam faciebat? sed vera humilitas singularita-
tem detestatur semper, & fugit; Communitatem amplectitur &
tenet. Unde *MARIA* ita loquitur, non sicut ipsa singulariter
sentiebat, sed sicut noverat ipsam veritatem velle de se com-
muniter ab alijs sentiri.

Hæc pauca de Humilitate sufficiant; vestigium enim, non
effigiem Venerabilis *Arnesti* promisi.

Orationis & Meditationis cœ- lestis diurnum, ac nocturnum in Arnesto Archiepiscopo studium.

CAPUT III.

In Oratione
maximum
ad virtutem
præsidium.

Nullum ad virtutem præsidium cœlesti Oratione poten-
tius habetur: siquidem *gratiâ DEI sumus id quod su-
mus*; quæ gratia in illo arcano cum Divinitate con-
gressu præcipuè communicatur. Ut enim Exercitus
angelici, in certa agmina distributi, cœlestes suas influentias per-
cipiunt, sic animæ sanctæ ante thronum invisibilis DEI stantes,
gratiæ stillis & micis, quæ cadunt de mensa Dominorum, imple-
tur.

tur, ut non immeritò hâc rerum similitudine ductus D. Ambrosius, Orationem, & in DEI laudibus occupationem, Angelorum militiam appellârit. Prima apud VEN. Arnestum orationi Auctoritas, primus amor: Manè primo, quid manè dixi? à nocte media, nè inimicus humani generis, ait M. S. inveniret dormientem, Sacerdotibus & Capellanis advocatis, officium divinum & Beatissimæ Virginis, distinctâ voce legebat, atq; his cubitum recedentibus, Arnestus meditationi, aut lectioni rerum celestium se dabat, ut pasci pietate hâc suâ videretur; nam hic Orationis cibus, ut ait D. Ambrosius, multâ attritus meditatione ac politus, Cor hominis, sicut illud celeste Manna, confirmât; quod non otiosè tritum ac pelitum, accipimus, eò quòd celestium scripturarum alloquia diu terere, ac polire debemus, toto animo & corde versantes, ut succus ille spiritualis cibi in omnes se venas animæ diffundat. Si erat, pergit manuscriptus Codex, Missam officiantur in manè, suspirijs & crebris singultibus dabat se in lacrymas. Neque mirum, post tot motus cordis Arnestum exantillasse lacrymas, quæ ei dum sacrificaret, ut observat Hugecius, effluebant, & velut gemmæ cadebant ex oculis. Fælices lacrymæ! cœli margaritæ! vinum Angelorum! magna peccatorum spongia, ut eas vocat D. Chrysostomus! vos ipse abstergit ab oculis Sanctorum DEVS, & in conspectu suo, atque ut Hebræi legunt, in Theauris suis, reponit!

In Glacæ, verba sunt ejusdem vetusti Scriptoris, Cellam sibi in Cœnobio exstruxerat Venerabilis Pater, ubi interdum clam veniens, unò tantùm familiari contentus, Romam se fingens abiisse, per longa dierum spatia lavitans, in DEI & Beatissimæ Virginis MARIE, cui sedulum exhibebat officium, contemplatione persistens, matutinali tempore unicus visitabat Ecclesiam. Et ut posset in ipsius DEI, & Beatae ejus Genitricis laudibus liberiore animo perdurare, valedicere honoribus, & religiosam vitam sequi cogitabat. Oratorijs domesticis præcipuè, quorum multus apud sanctissimos Viros usus, delectabatur, ideòque cum conderet Arces Arnestus, hujus rei ante omnia curam habebat. Ex hujusmodi Oratorio in Arce Præbramensis Statua Beatissimæ Virginis, quæ nunc in S. Monte colitur,

l. 3. Epist. 26.

I.

Orationis
studium in
VEN. Arne-
sto.L. 2. de Abel &
Cain. C. 6.

M. S. Vitis.

II.

Oratio Ar-
nesti lacry-
mosa.

Hægek A. 1164.

Basil. Orat. de
lacrymis Mag-
dalena. Bern.
in Cant. Chry-
sost. in Ps. 50.
Apoc. 7.

Psalmo 55.

III.

Oratio Arne-
sti solitudi-
nem quere-
bat.Sevar. in C. 8.
Indith.

tur, ortum habet; deditque id Matris suæ honori (fortassis etiam *Arnesti Pietati*) DEVS, ut hæc ipsa, quam coluit, Imago miraculis celebretur.

IV. *Cum Missam audiret, ut vitæ brevissimus ille Scriptor narrat, in Libro ante ipsum per Capellæ Clericum tento, cum Prælati, & Clericis totum officium Missæ legebat, & postea de Beata Virgine ordinatis & morosis accentibus ruminabat, nullisq; tunc, quando Missam audiebat, vel etiam ante Missam cum eo, etiam de suis proprijs negotijs, loqui poterat.* Jaculatorijs, ut appellamus, Orationibus religiosè deditus erat, illud in Aulis necessarium, frequentissimè habebat in ore: *Pone Domine custodiam ori meo! Neve*

V. *M. S. Vita.*

putes dicis gratiâ, aut per consuetudinem egisse, indice digito ori appposito, seipsum prudentiæ, morumque cœlestium admonerat.

VI.

Baron. A. C. 31.

Orantis Arnesti situs.

Jam inde ab Apostolicis temporibus ad preces prostrerni, totòque vultu ac corpore abjecto humi, divinitatem conceptis verbis adorare, Viri sancti sunt soliti; idem *Præsul Optimus* agebat sapissimè, & cum eum in lecto Archiepiscopali cubare Cubicularij Clerici crederent, ipse stratus in storea, ante lectum, in Oratione DEI pernoctabat. Ut Phœnix avis unica terris, ex thure & balsami fructibus, aliisque gratis odoribus

Claudian.

Componit tumultumq; sibi, thalamumq; futurum; sic *Arnestus* in ipsam Orationem & preces, quæ sunt odoramenta & compositio sanctitatis, cadebat & capiebat quietem, quod postea solenne *D. Xaverio* fuisse, in ejus Vita legimus. Angustia illæ loci, solitudo, cadentia sidera, silentium, nox & Amor, quid aliud cœlestibus viris suadeant, quàm cœlum, & amare? vel imitatione Infantis Jesu, quem in utero sanctissimæ Matris, ipsis IX. mensibus, aliud nihil Patri præstitisse, quàm Orationem, *Alvarus de Paz* noster, ingeniosè observavit. O negotiosum otium, & omnibus laboribus pretiosius! Hoc exemplo quotannis unum seponebat mensē *Arnestus*, & famâ sparsâ abijisse in suis, aut Cæsaris negotijs, id tempus omne in obsequio Divinæ Matris consumebat. *Cujus majora negotia, ait S. Ambrosius, quàm Moysis, qui quadraginta diebus in monte totam legem complexus est? cum taceret, clamabat;*

Apud Inrsel- lin.

Oratio Arnesti nocturna.

Tomo 3. de Perselt. lib. 1. P. 1. C. 3. ex S. Cyprian. & Chryost.

Lib. 3. de offic. C. 1.

habat; cum otiosus staret, praliabatur. Adeo otiosus, ut manus ejus alij sustinerent, nec minus quam cateri negotiosus, qui otiosis manibus expugnabat hostem, quem non poterant vincere, qui dimittabant. Nimirum, non perditur, quod Deo donatur, felicemq; illam *Arnesti* Orationem fuisse, felix Reipublicæ, Regni, & Pragensis Ecclesiæ status ostendit.

Adducuntur quædam VENERABILIS ARNESTI sententiæ, ex quibus perfectissima, & cœlestia meditando ratio, quam tenebat, apparet.

CAPUT IV.

Beatissimam DEI Matrem, dum JESVVM in cunas componit, loquentem alicubi induxit: *Scriptum est: MARIA* conservabat omnia verba hac conferens in corde suo, dicens: nonne iste est, qui ponendus est in signum, cui contradicetur? nonne ista sunt manus, isti pedes, de quibus scriptum est: *Psal. 118.* foderunt manus meas, & pedes meos? nonne istud est pectus, de quo *Gratiosus:* meditandi modus ab *Arnesto* traditus. dicitur: ferrum pertransiit animam ejus, & ideo viderunt, in quem transfixerunt? *Fili, dulcor unice!* singulare gaudium, quid hoc audio de te? quis mihi det, ut ego moriar pro te *Fili mi IESV? IESV Fili mi? &c.* Idem propè alijs verbis Capite 100. expressit. O quam Beati amplexus, &c.

Quanto verò affectu Orationis necessè fuit illa concipi & scribi! *O bone IESV! pyssime & dulcissime,* qui solus nosti unguentum sanitatis, & pigmenta suavitatis perfectè conficere, si tibi placet ad hos centum & quinquaginta atomos (sic appellat 150. LibriCapita)

V v 2

quos.